

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยศึกษาและทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับระบบเสียงในภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราช โดยเฉพาะเสียง [ɛ] ว่าผู้ที่ศึกษาระบบเสียงในภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชวิเคราะห์ให้เป็นหน่วยเสียงหรือหน่วยเสียงย่อย และถ้าวิเคราะห์ให้เป็นหน่วยเสียงย่อยจะมีการปรากฏเป็นอย่างไร นอกจากนั้นได้ศึกษางานวิจัยทางภาษาศาสตร์สังคม โดยเฉพาะการแปรของภาษาตามอายุและทัศนคติต่อภาษา เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ซึ่งรายละเอียดปรากฏอยู่ใน 1.7

2.2 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับจังหวัดนครศรีธรรมราชและเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

ผู้วิจัยศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยไปพบเจ้าหน้าที่ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สาขานครศรีธรรมราช เพื่อขอแผนที่และข้อมูลโดยทั่วไปของจังหวัดนครศรีธรรมราชและนำหนังสือขอความร่วมมือจากทางมหาวิทยาลัยไปให้ดูด้วย ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีแต่แผนที่ที่ได้มาเป็นแผนที่แสดงแหล่งท่องเที่ยวไม่มีเส้นแบ่งเป็นอำเภอ ๆ แต่ผู้วิจัยต้องการแผนที่ซึ่งแสดงให้เห็นขอบเขตของอำเภอต่าง ๆ โดยเฉพาะอำเภอเมือง เพื่อแสดงให้เห็นทราบว่าอำเภอใดตั้งอยู่บริเวณใดและที่ต้องแสดงขอบเขตของอำเภอเมืองเพราะจุดเก็บข้อมูลของงานวิจัยนี้คือเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ซึ่งตั้งอยู่ในอำเภอเมือง จึงได้ไปหาผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคลองดินซึ่งเป็นบิดาของผู้วิจัยเพราะทราบว่าได้มีการทำแผนที่ของจังหวัดนครศรีธรรมราชแยกเป็นอำเภอ ๆ และเป็นปัจจุบันที่สุด นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ไปพบเจ้าหน้าที่เทศบาลนครศรีธรรมราชเพื่อขอแผนที่และข้อมูลโดยทั่วไปของเทศบาลนครศรีธรรมราช โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของประชากรว่ามีจำนวนเท่าใด กระจายกันอยู่อย่างไร มีการประกอบอาชีพใด นับถือศาสนาใด เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างความไว้วางใจให้กับผู้บอกภาษา ทำให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องตามความเป็นจริงและส่งผลไปถึงการวิจัยว่าเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีเช่นกัน ซึ่งรายละเอียดปรากฏอยู่ใน 1.8

2.3 จัดทำเครื่องมือและอุปกรณ์ในการวิจัย

2.3.1 จัดทำเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ รายการคำที่ใช้ทดสอบการแปรของ (ɛ) ซึ่งประกอบด้วยคำพยางค์เดียวที่เป็นพยางค์ปิดสระเสียงสั้นที่มีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงนาสิกมีรูปวรรณยุกต์เอกและโท หรือมี

พยัญชนะท้ายเป็นเสียงกักไม่มีรูปวรรณยุกต์จำนวน 30 คำที่คิดว่าจะอธิบายความหมายโดยใช้ของจริง รูปภาพ คำถาม หรือการแสดงท่าทางประกอบเพื่อให้ผู้บอกภาษาตอบออกมาเป็นคำนั้นได้ง่ายที่สุด และเพื่อประหยัดเวลาในการเก็บข้อมูล ซึ่งคำทั้งหมดนี้เป็นคำที่ออกเสียงเป็น [e] ในภาษาไทยมาตรฐาน และออกเสียงเป็น [ɛ] ในภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราช (รายละเอียดดูในภาคผนวก)

นอกจากรายการคำที่ใช้ทดสอบการแปรของ (ɛ) แล้ว ยังมีคำถามที่ใช้สำรวจทัศนคติต่อภาษาจำนวน 6 ข้อ ในแต่ละข้อจะเลือกตอบได้ว่าภาษากรุงเทพ ฯ หรือภาษาานครศรีธรรมราชโดยผู้วิจัยถามผู้บอกภาษาทีละข้อ ถ้าตอบว่าภาษากรุงเทพ ฯ ได้ 0 คะแนน ถ้าตอบว่าภาษาานครศรีธรรมราชได้ 1 คะแนน เมื่อครบ 6 ข้อแล้วผู้บอกภาษาตอบได้ 0-3 คะแนน แสดงว่ามีทัศนคติทางลบต่อภาษาถิ่น ถ้าผู้บอกภาษาตอบได้ 4-6 คะแนน แสดงว่ามีทัศนคติทางบวกต่อภาษาถิ่น ซึ่งดัดแปลงมาจากงานวิจัยของปาลีรัฐ ททรัพย์ปรุง (2537) (รายละเอียดดูในบทที่ 5 และในภาคผนวก)

2.3.2 เครื่องมืออุปกรณ์ในการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. รูปภาพ เพื่อใช้เป็นสัญลักษณ์ให้ผู้บอกภาษาพูดคำที่ผู้วิจัยต้องการออกมา
2. เครื่องบันทึกเสียงแบบที่ใช้แถบบันทึกเสียงที่เป็นตลับ (Cassette) และสามารถใช้อ่านไฟฉายแทนการใช้ไฟฟ้าได้ในการบันทึกเสียง เพื่อความสะดวกในการเคลื่อนย้าย
3. ไมโครโฟน ใช้ต่อกับเครื่องบันทึกเสียงทำให้เสียงมีความดังและชัดเจนยิ่งขึ้น
4. แถบบันทึกเสียงชนิดที่เป็นตลับ
5. ถ่านไฟฉาย

2.4 เลือกจุดเก็บข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้จุดที่เก็บข้อมูลคือพื้นที่เขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช เพราะผู้วิจัยเห็นว่าเป็นเขตที่ประชากรมีการใช้ภาษาไทยถิ่นมาตรฐานปะปนกับภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชมากที่สุด ทำให้เห็นการแปรของภาษาชัดเจน โดยเก็บข้อมูลตามชุมชน กล่าวคือ ในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราชมีการแบ่งเป็นชุมชนต่าง ๆ 12 ชุมชน และแต่ละชุมชนมีคณะกรรมการชุมชนเพื่อทำหน้าที่ประสานงานกับเทศบาลในเรื่องต่าง ๆ ผู้วิจัยจับสลากเลือกมา 5 ชุมชน ซึ่งได้แก่ ชุมชนมะขามชุม ชุมชนหลังวัดพระมหาธาตุ ชุมชนการเคหะแห่งชาติ ชุมชนหลังวัดหัวอิฐ และชุมชนท่าโพธิ์ แล้วเก็บข้อมูลผู้บอกภาษาจาก 5 ชุมชนดังกล่าว

2.5 คัดเลือกผู้บอกภาษา

2.5.1 คุณสมบัติผู้บอกภาษาในงานวิจัยนี้ มีดังนี้

1. เป็นเพศชายเท่านั้น เพราะเป็นเพศเดียวกันกับผู้วิจัย ย่อมสะดวกกว่า และจากการเก็บข้อมูลเบื้องต้นผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากเพศชายมากกว่าเพศหญิง
2. พูดภาษานครศรีธรรมราชเป็นภาษาแม่
3. มีสถานที่เกิดและภูมิลำเนาในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีเชื้อชาติและสัญชาติไทย รวมทั้งบิดามารดาต้องเกิดและมีภูมิลำเนาในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีเชื้อชาติและสัญชาติไทย
4. ในกรณีที่เคยย้ายไปอยู่ที่อื่นไม่ว่ากรณีใด ๆ แล้วกลับมาอยู่ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ต้องใช้ชีวิตในจังหวัดนครศรีธรรมราชจนถึงปัจจุบันไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของอายุของผู้บอกภาษานั้น
5. ต้องไม่มีอาชีพเป็นครูสอนภาษาหรือบิดามารดาไม่มีอาชีพเป็นครูสอนภาษา เพราะคนกลุ่มนี้จะมีทัศนคติทางบวกต่อภาษาไทยมาตรฐานเป็นพิเศษ
6. คุณสมบัติอื่น ๆ ได้แก่ มีอวัยวะในการออกเสียงครบถ้วนสมบูรณ์ คุณภาพเสียงชัดเจน เป็นคนไม่ช้ำอายุ มีไหวพริบ เข้าใจง่าย และเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือ

2.5.2 การคัดเลือกผู้บอกภาษา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยคัดเลือกผู้บอกภาษาโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนดังนี้ (1) สุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้บอกภาษาตามที่ระบุใน 2.5.1 และจำกัดที่อยู่ของประชากรเฉพาะเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราชเท่านั้น (2) สุ่มแบบอย่างง่าย (Random sampling) โดยคัดเลือกผู้บอกภาษาด้วยวิธีจับสลาก 5 ชุมชน จากทั้งหมด 12 ชุมชนในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช (3) สุ่มแบบโควตา (Quota sampling) โดยกำหนดจำนวนผู้บอกภาษาในแต่ละชุมชนไว้ 20 คน แยกตาม 4 กลุ่มอายุ ๆ ละ 5 คน (ดูตัวแปรอายุใน 1.5.2 ประกอบ) และ (4) สุ่มแบบบังเอิญ (Accidental sampling) โดยการเข้าไปในชุมชนที่จับสลากไว้ 5 ชุมชนในเขตเทศบาล เมื่อพบผู้บอกภาษาคนใดมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ใน 2.5.1 ก็จะเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษานั้นและจะเก็บข้อมูลไปจนครบตามจำนวนผู้บอกภาษาที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นจะมีผู้บอกภาษาทั้งหมด 100 คน จำแนกตามกลุ่มอายุดังนี้

1. กลุ่มอายุ 11-20 ปี	25 คน
2. กลุ่มอายุ 21-30 ปี	25 คน
3. กลุ่มอายุ 31-40 ปี	25 คน
4. กลุ่มอายุ 41 ปี ขึ้นไป	25 คน
รวม	100 คน

2.6 เก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้ภาษานครศรีธรรมราชในการสัมภาษณ์ เพื่อสร้างความเป็นกันเองกับผู้บอกภาษา และให้ได้ข้อมูลที่เป็นธรรมชาติ ใช้รถจักรยานยนต์เป็นพาหนะในการเก็บข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. ไปหาผู้อาวุโสในชุมชนที่รู้จักหรือผู้ที่เป็นคณะกรรมการชุมชนในชุมชนนั้น ๆ และนำหนังสือขอความร่วมมือจากทางมหาวิทยาลัยไปให้ด้วย พร้อมทั้งอธิบายว่าต้องการมาทำวิจัยในชุมชนนี้ ต้องการสัมภาษณ์คนในชุมชนนี้ตามจำนวนและกลุ่มอายุที่ได้กล่าวไว้แล้วใน 2.5 และบันทึกเสียงด้วย เพื่อให้ช่วยในการนำไปพบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการ

2. แนะนำตัวเอง พูดคุยกับกลุ่มตัวอย่างที่คิดว่าน่าจะเป็นผู้บอกภาษาได้พร้อมทั้งตรวจสอบคุณสมบัติต่าง ๆ ว่าครบถ้วนตามคุณสมบัติผู้บอกภาษาที่ต้องการในข้อ 4 หรือไม่ โดยใช้การสังเกต การถามคำถามและการพูดคุย โดยในการพูดคุยนั้นต้องหลีกเลี่ยงศัพท์วิชาการและพูดคุยในเรื่องที่สังเกตเห็นว่าผู้ที่ถูกคุยด้วยนั้นมีความสนใจแล้วพยายามดึงข้อมูลที่ผู้วิจัยต้องการออกมา นอกจากนี้ผู้วิจัยต้องรำเรียงและยิ้มแย้มแจ่มใสตลอดเวลาเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในการสนทนา

3. เมื่อตรวจสอบแล้วพบว่ามีความสัมพันธ์ที่จะเป็นผู้บอกภาษาได้ก็ชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูลว่าเป็นการเก็บข้อมูลภาคสนามเพื่อทำวิทยานิพนธ์ส่งอาจารย์ ผู้วิจัยสนใจภาษานครศรีธรรมราชเพราะเป็นชาวนครศรีธรรมราชโดยกำเนิด อยากจะศึกษาภาษานครศรีธรรมราชให้ลึกซึ้ง พร้อมกับย้ำว่าจะไม่มีผลใด ๆ ต่อผู้บอกภาษา แล้วขอความร่วมมือเพื่อขอสัมภาษณ์และบันทึกเสียง ในกรณีที่ตรวจสอบแล้วพบว่ากลุ่มตัวอย่างนั้นไม่มีคุณสมบัติพอที่จะเป็นผู้บอกภาษาได้ผู้วิจัยจะไม่เก็บข้อมูลคน ๆ นั้น แต่จะพูดคุยกันอีกเล็กน้อยแล้วขอตัวเพื่อหากกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติครบถ้วนต่อไป

4. เมื่อผู้บอกภาษายินดีให้ความร่วมมือแล้วจึงถามข้อมูลส่วนตัวโดยละเอียดของผู้บอกภาษา อาจจะมีการพูดคุยกันนอกเรื่องบ้าง โดยเฉพาะที่ผู้บอกภาษามีความสนใจเป็นพิเศษ อยากที่จะเล่าให้ผู้วิจัยฟัง เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เช่น การเมือง เศรษฐกิจ เป็นต้น ในส่วนที่มีการพูดคุยกันนอกเรื่องนี้จะไม่มีการบันทึกเสียง

5. สอบถามทัศนคติต่อภาษาของผู้บอกภาษาจากคำถามที่เตรียมไว้

6. ตั้งคำถามผู้บอกภาษาด้วยคำถามที่เตรียมไว้ โดยใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ช่วย เช่น ของจริง รูปภาพ และการแสดงท่าทางประกอบ เพื่อดูการแปรของ (E) ว่าเป็นอย่างไร

7. ในระหว่างการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะบันทึกเสียงไว้ด้วย เพื่อเป็นหลักฐานในการอ้างอิง

8. การบันทึกเสียงจะบันทึกเพื่อดูการแปรของ (E) ตามข้อ 6 เท่านั้น

2.7 ปัญหาที่พบในการเก็บข้อมูล

1. ความไม่สะดวกในการเก็บข้อมูล เดิมผู้วิจัยตั้งใจจะเก็บข้อมูลเองโดยยึดถนนราชดำเนินบริเวณหน้าสำนักงานเทศบาลเป็นศูนย์กลาง โดยเก็บข้อมูลจากบ้านที่อยู่ริมถนนราชดำเนินทั้ง 2 ฝั่ง เก็บข้อมูลไปทางทิศเหนือ 50 คน ไปทางทิศใต้ 50 คน โดยเฉลี่ยแต่ละกลุ่มอายุให้มีจำนวนเท่ากัน แต่เมื่อออกเก็บข้อมูลจริงก็ทำไม่ได้เพราะไม่มีผู้ใดให้ความร่วมมือ เพราะบ้านที่อยู่ริมถนนราชดำเนินส่วนใหญ่จะเป็นร้านค้า เจ้าของร้านค้าเหล่านี้จะไม่ต้อนรับหากไม่ใช่ลูกค้าเพราะจะทำให้เสียเวลาในการขายของ ผู้วิจัยจึงไปพบกับเจ้าหน้าที่เทศบาลเพื่อขอความช่วยเหลือให้พาไปแนะนำให้รู้จักกับเจ้าของร้านค้าที่อยู่ริมถนนราชดำเนินก่อนแต่เจ้าหน้าที่เทศบาลให้ความเห็นว่าโอกาสที่จะได้รับความร่วมมือนั้นเป็นไปได้ยาก จึงเสนอให้เก็บข้อมูลตามชุมชนซึ่งมีอยู่ทั้งหมด 12 ชุมชนในเขตเทศบาล แต่ผู้วิจัยเห็นว่าถ้าเก็บข้อมูลทั้ง 12 ชุมชน ผลที่ได้ก็จะเหมือน ๆ กัน จึงใช้วิธีจับสลากเลือกมา 5 ชุมชน ดังได้กล่าวมาแล้วใน 2.4 แล้วเก็บข้อมูลผู้บอกภาษาจาก 5 ชุมชนนี้โดยไปหาผู้อาวุโสที่รู้จักในชุมชนพร้อมทั้งบอกถึงวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูลว่าเป็นการเก็บข้อมูลเพื่อทำวิจัยจะไม่มีผลใด ๆ ต่อคนในชุมชน แล้วให้ผู้อาวุโสในชุมชนพาไปพบผู้บอกภาษาหรือไปพบคณะกรรมการชุมชนเพื่อช่วยในการหาผู้บอกภาษาอีกทอดหนึ่ง ปรากฏว่าได้รับความร่วมมือเป็นอย่างมากและทุกคนเต็มใจที่จะให้ข้อมูลเป็นอย่างดี ผู้บอกภาษาบางคนยังบอกว่าถ้าผู้วิจัยไม่ได้มากับผู้อาวุโสในชุมชนหรือคณะกรรมการชุมชนแล้วก็จะไม่ให้ความร่วมมือหรืออาจจะให้ข้อมูลที่ผิด ๆ ไปก็ได้

2. การได้รับความร่วมมือจากผู้บอกภาษามากเกินไป โดยในการเก็บข้อมูลของผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 11-20 ปี ปรากฏว่าได้รับความสนใจจากคนกลุ่มนี้มาก เมื่อเก็บข้อมูลครบตามจำนวนผู้บอกภาษากลุ่มนี้แล้วเด็กบางคนที่ไม่ได้เป็นผู้บอกภาษาจะเสนอตัวเพื่อเป็นผู้บอกภาษาอีก ตรงนี้อาจจะเป็นความตื่นเต้นที่จะมีการบันทึกเสียงของตัวเองก็ได้ ผู้วิจัยจึงแก้ปัญหาโดยการพูดคุยกับเด็กกลุ่มที่ไม่ได้เป็นผู้บอกภาษาอีกเล็กน้อยเพื่อไม่ให้เกิดความน้อยใจที่ไม่ได้เป็นผู้บอกภาษา โดยเรื่องที่พูดนั้นเกี่ยวกับกีฬาเป็นส่วนใหญ่เพราะจะมีการแข่งขันกีฬาเยาวชนเทศบาลในช่วงที่ผู้วิจัยไปเก็บข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยจึงขอตัวเพื่อไปเก็บข้อมูลผู้บอกภาษากลุ่มอื่นต่อไป

3. การถูกรบกวนจากเสียงยานพาหนะบนท้องถนนหรือผู้ที่ร่วมอยู่ในวงสนทนานั้น ผู้วิจัยแก้ปัญหาโดยการกดปุ่มหยุดเทปชั่วคราวทันที แต่ในกรณีที่เกิดปุ่มดังกล่าวไม่ทันก็ใช้วิธีเลือกฟังเฉพาะเสียงของผู้บอกภาษาที่ต้องการเท่านั้น และเมื่อสัมภาษณ์จบก็จะจดบันทึกข้อสังเกตต่าง ๆ เกี่ยวกับการออกเสียงของผู้บอกภาษาคนนั้นไว้ประกอบการฟังด้วย

4. ปรากฏการณ์ธรรมชาติ คือ มีฝนตกหนักมากในขณะที่ทำการเก็บข้อมูล ในบางวันที่ผู้วิจัยได้นัดกับผู้อาวุโสไว้แล้ววันนั้นฝนตกผู้วิจัยก็ไม่ได้เก็บข้อมูลในวันนั้น นอกจากนั้นจะเป็นปัญหาอย่างมากในการนัดกันใหม่เพราะอาจจะไปตรงกับวันที่นัดกับผู้อาวุโสในชุมชนอื่น

2.8 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.8.1 การวิเคราะห์รูปแปร

1. หลังจากสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาครบตามที่ต้องการแล้ว ผู้วิจัยได้นำแถบบันทึกเสียงที่บันทึกข้อมูลแล้วมาถอดเสียงว่ารูปแปรของ (E) นั้นมีรูปแปรใดบ้าง โดยเลือกฟังเฉพาะเสียงสระว่าแต่ละคำผู้บอกภาษาใช้เสียงใดในการออกเสียง (E) จนครบทั้ง 30 คำที่ใช้ในงานวิจัยนี้ (รายละเอียดดูในภาคผนวก) ในการฟังจะฟังเสียงผู้บอกภาษาเป็นคน ๆ ไป โดยฟังคนละ 5 เทียวกเพื่อให้เกิดข้อผิดพลาดน้อยที่สุด และฟังทีละกลุ่มอายุจนครบทั้ง 4 กลุ่มอายุเพื่อความสะดวกในการบันทึกข้อมูล รวมทั้งนำข้อสังเกตต่าง ๆ ที่จดบันทึกไว้มาพิจารณาด้วย

2. พิจารณาข้อมูลการปรากฏในการแปรของ (E) ว่ามีการออกเสียงแตกต่างกันเป็นกี่รูปแปร รวมทั้งบันทึกข้อมูลของผู้บอกภาษาแต่ละคนว่าใช้รูปแปรใดในการออกเสียงคำในรายการคำ (ดูภาคผนวก ค ประกอบ)

2.8.2 การวิเคราะห์การแปรตามตัวแปรทางสังคม

1. หลังจากได้บันทึกรูปแปรของ (E) แยกตามผู้บอกภาษาแต่ละคนแล้ว ผู้วิจัยได้รวมจำนวนครั้งการปรากฏของรูปแปรแต่ละรูปของผู้บอกภาษาทั้งหมดโดยไม่คำนึงถึงตัวแปรทางสังคม พร้อมทั้งคำนวณอัตราร้อยละในการปรากฏของรูปแปรแต่ละรูป และเปรียบเทียบอัตราการปรากฏเป็นตารางและกราฟแท่ง

2. นำผลการปรากฏของรูปแปรของ (E) ทั้งหมดมาคำนวณแยกตามกลุ่มอายุว่าในแต่ละกลุ่มอายุใช้รูปแปรต่าง ๆ ในอัตราร้อยละเท่าใด พร้อมทั้งเปรียบเทียบอัตราการปรากฏของรูปแปรของ (E) ใน 4 กลุ่มอายุเป็นตารางและกราฟแท่ง และทดสอบความแตกต่างโดยใช้ไคสแควร์

3. นับคะแนนการทดสอบทัศนคติต่อภาษาว่าผู้ที่มีทัศนคติทางบวกและผู้ที่มีทัศนคติทางลบต่อภาษามีจำนวนเท่าใด และคิดเป็นร้อยละเท่าใด พร้อมทั้งเปรียบเทียบอัตราการปรากฏของรูปแปรของ (E) ตามทัศนคติต่อภาษาเป็นตารางและกราฟแท่ง และทดสอบความแตกต่างโดยใช้ไคสแควร์

4. เปรียบเทียบอัตราการปรากฏของรูปแปรของ (E) ตามอายุเมื่อควบคุมทัศนคติต่อภาษา โดยแสดงเป็นตารางและกราฟแท่ง และทดสอบความแตกต่างโดยใช้ไคสแควร์

5. เปรียบเทียบอัตราการปรากฏของรูปแปรของ (E) ตามทัศนคติต่อภาษาเมื่อควบคุมอายุ โดยแสดงเป็นตารางและกราฟแท่ง และทดสอบความแตกต่างโดยใช้ไคสแควร์

6. เปรียบเทียบอัตราการปรากฏของรูปแปรของ (E) ตามอายุและทัศนคติต่อภาษา โดยแสดงเป็นตารางและกราฟแท่ง และทดสอบความแตกต่างโดยใช้ไคสแควร์

2.9 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ